

ALLiES eGuide

1. Periaate

LAPSI JA PERHE

Koko pedagogisen ajattelun keskiössä on lapsi ja perhe. Jokainen lapsi nähdään yksilönä, jonka tarpeita kunnioitetaan huomioiden lapsen ikätaso, sukupuoli ja yksilöllisyys. Koulussa ja päiväkodissa kunnioitetaan myös lasten erilaisia taipumuksia ja mielenkiinnon kohteita sekä valinnan vapautta turvallisten rajojen sisällä. Kasvatuskumppanuus kotien kanssa on myös ensiarvoisen tärkeää.

Jokainen lapsi on oma uniikki yksilönsä. Lapsella on omanlaisensa luonne, persoonallisuus, taidot ja kiinnostuksen kohteet. Kehittyäkseen täyteen potentiaaliinsa lapsi tarvitsee tukea kasvattajilta tavalla, joka huomioi lapsen yksilölliset taipumukset pyrkimättä asettamaan samoja vaatimuksia kaikille ja rajoittamaan lapsen identiteettiä yhteen muottiin. Tämä tarkoittaa, että koulun tulee tehdä kaikkensa organisaatio- ja metoditasolla tarjotakseen erityyppisiä tehtäviä ja haasteita lapsille. Opettajien ja ohjaajien tulisi iloita ryhmänsä lasten eroavuuksista ja pyrkiä kohtaamaan jokainen lapsi yksilöllisine tarpeineen ja taitoineen. Koulu on luotu lapsia varten eikä lapsi koulua varten. Sen takia painopisteen opetuksessa tulisi olla oppilaiden omissa kokemuksissa ja tuotoksissa eikä opettajan instruktioissa. Opettajan tehtävänä on huomioida ikätasoon, kehitystasoon ja jokaisen lapsen kykyihin soveltuvat menetelmät.

Säännöllinen opetuksen ja ohjaamisen laadun seuranta on tärkeää, jotta varmistetaan koulun kyky tukea jokaisen sille uskotun lapsen hyvinvointia ja edistymistä omalla taitotasollaan. Koulujen tulee myös antaa suuri painoarvo perheiden kanssa tehtävään yhteistyöhön luottamuksellisten suhteiden rakentamiseksi. Jos vanhemmat eivät luota kouluun, opettajat eivät kykene myöskään luomaan hyvää suhdetta lapseen.

Esimerkkeinä metodeista, joita koulu voi käyttää kohdatessaan lasten yksilöllisiä tarpeita, voidaan mainita seuraavat:

- Jokaista lasta tervehditään aamulla hyväntuulisesti unohtamatta ystävällistä katsetta ja kosketusta. Jokaista koulupäivää luonnehtii se, että koulun henkilökunta käyttää jokaisen mahdollisuuden osoittaakseen lapsille positiivista huomiota ja välittämistä sanojen, kontaktin ja asenteen välityksellä.
- Hjällikouluissa käytetään osittaista sukupuolen perusteella tehtyä ryhmäjakoja kummankin ryhmän tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi. Samalla annetaan jokaiselle mahdollisuus kasvaa omanlaisekseen ihmiseksi ilman perinteistä sukupuolirooliajattelua, joka helposti ohjaa tyttöjä ja poikia tietynlaiseen käyttäytymiseen ja valintoihin. Pojille ja tytöille tulee opettaa samoja taitoja koko potentiaalin käyttöönoton mahdollistamiseksi ja tasa-arvon edistämiseksi. Perinteisesti ajatellaan esim. hoivan ja tunteiden olevan tyttöjen vahvuusalueita ja rohkeuden,

rationaalisuuden ja ekspressiivisyyden puolestaan poikien. Näistä stereotyyppioista on mahdollista päästä irti ja opettaa kaikkia elämässä tarvittavia taitoja sukupuolesta riippumatta jokaiselle.

- Ikäperusteiset ryhmät vastaavat vertaisryhmätarpeeseen, missä on mahdollisuus luoda ystävyysuhteita. Vaikka ryhmittelyjä tehdään myös joustavasti, on pysyvä oma ryhmä myös tärkeä pysyvien ystävyysuhteiden ylläpitämiseksi. Tämä on tärkeää lapsen hyvinvoinnin kannalta
- Päivittäiset „päätöksentekotapaamiset“ tai „mitä kuuluu-kierrokset“ tarkoittavat foorumia, missä yksilölliset intressit tulevat kuulluksi ja lapset saavat kokemuksen osallisuudesta ja siitä, että häntä kuunnellaan ja arvostetaan.
- Lapset osallistuvat ryhmäaktiiviteettien suunnitteluun ja toteutukseen. He saavat vaikuttaa esim. lounastarjontaan tai retkiohjelmaan, mikä antaa lapsille tunteen siitä, että voivat vaikuttaa yhteisönsä.
- Sama opettaja tai ryhmän ohjaaja on ryhmästä vastuussa koko vuoden, että voidaan varmistaa lapsille turvasatama ja että kukin lapsi saa tarvitsemansa huomion.
- Kaikki lapset ovat erityistä tukea tarvitsevia koska kaikki lapset ovat erityisiä –mutta mikäli lapsi tarvitsee vamman, sosio-emotionaalisten ongelmien tms. vuoksi erityisopetusta, vanhemmat ja moniammatillinen yhteistyö otetaan mukaan opetuksen suunnitteluun yksilöllisen tuen varmistamiseksi.
- Opettajat ja ryhmän ohjaajat pitävät päiväkirjaa tai päivittävät lapsen yksilöllistä oppimissuunnitelmaa jokaisesta lapsesta. Havainnot päivitetään vähintään jokaisen lukukauden päätteeksi ja käydään läpi myös vanhempien kanssa.
- Opettajat tai ryhmän ohjaajat organisoivat työnsä kansallisen ja koulu- tai kuntakohtaisen opetussuunnitelman tavoitteiden mukaan. He arvioivat työtään ja oppilaiden edistymistä systemaattisesti jokaisen jakson päätteeksi. Vanhemmat saavat säännöllisesti tietoa aikatauluista, suunnitelmista ja lapsen edistymisestä, kuten myös yleistä informaatiota. Blogit ja muu sähköinen viestintä ovat tässä apuna.
- Tehokas yhteistyö vanhempien kanssa on tärkeää. Siihen kuuluu niin keskustelut vanhempien kanssa, kuin myös „perheamut“ koululla tai päiväkodilla sekä vanhempien ja isovanhempien osallistuminen koulun arkeen. Koulussa ja päiväkodissa otetaan lisäksi paljon kuvia lapsista toiminnassa ja nämä kuvat laitetaan näkyville koulun verkkisivuille, minne vanhemmat pääsevät omilla tunnuksillaan.
- Kerran vuodessa tehdään kysely vanhemmille heidän ajatuksistaan koulun toimivuudesta ja kehittämiskohteista. Vanhemmat voivat myös halutessaan ehdottaa kehittämiskohteita koululle ja heitä myös rohkaistaan antamaan palautetta.
- Tämä ensimmäinen periaate lapsen yksilöllisyydestä on yhteydessä itsenäisyyden, itseluottamuksen, omanarvon tunnon ja yksilöllisen ilmaisun kehittämiseen.